

een queeste naar de intrinsieke theatraliteit van de plek, door onooglijke gestes in te kaderen, in te zoomen op haar kleine pasjes, het snelle, onbewuste, toevallige kijken en bewegen te controleren en te markeren. En het is door de rem die ze op het geheel zet, dat we een plas water of een rollende bal plots intrigerend vinden. Niet de gemanipuleerde ruimte van een volstrekt verduisterde theaterzaal met feilloze akoestiek en perfect onverstoord zicht op de scène, maar de slow motion – de vertraagde blik op ongelofelijk banale handelingen – staat garant voor het opladen van de theatraliteit.

Vreemde keuze om dergelijke ruimtespecifieke voorstelling uitgerekend in de repetitiezaal uit te voeren, terwijl de architecten van het Stuk in Leuven het spelen op niet conventionele plekken in hun gebouw juist proberen aan te moedigen. Het typeert de werkwijze van Edvardsen. Ze is niet op zoek naar spektakel, hallucinant stuntwerk of bedrieglijke trucage. Een muur met vensters volstaat. Een ruimte die te veel voorzetten geeft, maakt het haar moeilijk de voorstelling tot de essentie te herleiden. Edvardsen onderzoekt voor elke specifieke ruimte de manier waarop die te theatraliseren valt. In de Studio's van het Kaaitheater ontdekt ze de as die vanuit de kleine zaal door de foyer, tussen de grote zaal en de patio naar de kleedkamers loopt. Tijdens de voorstelling trekt ze het perspectivische zicht steeds dieper in het gebouw. Daar waar de achterwand in het Stuk en het gordijn in de Vooruit spelen met open en gesloten, zichtbaar en onzichtbaar, vormt in het Kaaitheater de afstand tussen haar en het publiek de rode draad van de voorstelling.

ZE IS NIET OP ZOEK NAAR SPEKTAKEL, HALLUCINANT STUNTWERK OF BEDRIEGLIJKE TRUCAGE. EEN MUUR MET VENSTERS VOLSTAAT. EEN RUIMTE DIE TE VEEL VOORZETTEN GEEFT, MAAKT HET HAAR MOEILIJK DE VOORSTELLING TOT DE ESSENTIE TE HERLEIDEN.

In elke voorstelling zitten reminiscenties aan klassieke theatertrucs om de ruimte te theatraliseren, maar nooit neemt ze genoeg met vooraf beproefde remedies om haar doel te bereiken. Niets is letterlijk uit het theaterlexicon gekopieerd. Het theater van Edvardsen weerhoudt alleen het hoogstnoodzakelijke uit het klassieke raamwerk van theaterarchitectuur en dan liefst onder getransformeerde gedaanten: het luik waarachter Edvardsen regelmatig verdwijnt, fungeert als doek; een aftandse televisie als lijst; de gang in de kaaitheaterstudio's als perspectivisch decor.

Edvardsen zet de specificiteit van een ruimte in om het als framework voor haar productie te laten fungeren. Ze vecht niet tegen de architectuur van het gebouw, ze plooit zich zodanig naar de grenzen die het stelt zodat het eindresultaat enkel op die ene plek mogelijk is.

The single eye

Tijdens de voorstelling *Crash* van CREW krijgt de blik de absolute suprematie. Elke deelnemer wordt op een tafel geholpen en krijgt een *virtual reality* bril opgezet waardoor hij in een immersieve wereld terecht komt. De immersant – de term 'toeschouwer' zou in deze context de waarheid geweld aandoen – wordt ondergedompeld in een virtuele realiteit, die op onverwachte momenten door de reële wereld doorkruist wordt, bijvoorbeeld wanneer de tafel kiept op het moment dat het beeld een val simuleert.

De ruimte- en tijdservaring wordt volledig verknipt en de theatrale ruimte is niet langer onderhevig aan de fysieke randvoorwaarden die de theaterruimte stelt. Dit is natuurlijk een heel aparte strategie om met het beperkende keurslijf van theaterarchitectuur om te gaan. Het is een vorm van ruimtecreatie die zich aan de wetten van de zwaartekracht onttrekt en in staat is haar eigen realiteit te scheppen zonder enig aanknopingspunt met de werkelijkheid. De immersie maakt de fusie tussen architectuur en scenografie compleet. De frictie tussen tijdelijke en eeuwige ruimte, waarbij de eerste zich onderdanig naar de tweede dient te schikken, is opgeheven. Dit is een architectuur *à la carte*, waarbij kosten noch moeite gespaard worden om de bereiding van de chef met de grootste precisie te serveren. De vrijheid die plots gecreëerd wordt, laat toe om naadloos van de ene surrealistische plek naar de andere te verkassen, wat in schril contrast staat met de wat klungelige decorwises bij een klassieke theatermachinerie. En toch. Doordat de vooraf opgenomen beelden met live beelden gemixt worden, vermijdt CREW dat de voorstelling uiteindelijk in een oppervlakkig illusionistisch totaalspektakel verzandt. Niet de geloofwaardigheid van de illusie determineert de graad van theatraliteit, maar wel de gedwongen positionering van de blik.

HET ISOLEREN, GIJZELEN EN MANIPULEREN VAN DE BLIK IS NIET ALLEEN EEN UITERST DOELTREFFENDE REMEDIE OM HET PUNT TE BEPALEN VAN WAARUIT IETS GEZIEN MOET WORDEN, MAAR EVENZEER HOE IETS ERVAREN DIENT TE WORDEN. DE BLIK IS ZIJN AUTONOMIE VOLLEDIG KWIJT.
